

**Minimální preventivní program v oblasti prevence sociálně-
nežádoucích jevů pro Střední průmyslovou školu Emila
Kolbena Rakovník**

V Rakovníku 15.9. 2016

Vypracovala: Ing. Jindřiška Kopřivová
školní metodik prevence

OBSAH

- 1) Úvod
- 2) Aktivity školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- 3) Minimální preventivní program
- 4) Minimální preventivní program zaměřený na problematiku šikany a kyberšikany

1.

Úvod

Minimální preventivní program je vypracován na období školního roku 2016-17 tak, aby jeho jednotlivé části na sebe navazovaly a doplňovaly se. Zahrnuje v sobě výchovně-vzdělávací působení ve škole i mimo ni. Definuje hlavní směry působení, prostředky k dosažení cílů a úkoly pedagogických pracovníků.

Program je určen pro studenty 1.-4.ročníků střední odborné školy a studenty 1.-3. ročníků středního odborného učiliště.

Výchozí stav

Školu navštěvuje celkem 288 studentů, z toho počtu je 281 chlapců a 7 dívek. Škola je rozdělena na střední odbornou školu (4-leté studium zakončené maturitní zkouškou) a odborné učiliště (3-leté studium zakončené výučním listem). Studenti se zde připravují ve třech studijních oborech **Elektrotechnika, Strojírenství a Informační technologie** a ve třech učebních oborech **Strojní mechanik, (ŠVP zámečník) Obráběč kovů a Elektrikář – silnoproud.**

Počty studentů v jednotlivých ročnících:

1. ročník – strojírenství: 21
  2. ročník – strojírenství: 16
  3. ročník – strojírenství: 12
  4. ročník – strojírenství: 8
-
1. ročník – elektrotechnika: 17
  2. ročník – elektrotechnika: 7
  3. ročník – elektrotechnika: 19
  4. ročník – elektrotechnika: 27
-
1. ročník – informační technologie: 32
  2. ročník – informační technologie: 20
  3. ročník – informační technologie: 32
  4. ročník – informační technologie: 20
-
1. ročník – zámečník: 1
  2. ročník – zámečník: 3
  3. ročník – zámečník: 7
-
1. ročník – obráběč kovů: 0
  2. ročník – obráběč kovů: 2
  3. ročník – obráběč kovů: 1
-
1. ročník – elektrikář: 20
  2. ročník – elektrikář: 11

3. ročník – elektrikář: 12

Nejpalčivějšími problémy v oblasti sociálně-patologických jevů u žáků naší školy jsou kouření, pití alkoholu, konzumace kanabinoidů a pervitinu. S tím je často spojené záškoláctví, zejména u studentů 1. a 2. ročníků.

Na prevenci a řešení zmíněných problémů se podílejí dále zmíněné prostředky, postupy a úkoly.

2.

Aktivity školy v oblasti prevence zneužívání návykových látek.

Velká pozornost je věnována vyloučení možnosti nabídky návykových látek v areálu školy a na akcích pořádaných školou. (zákaz ve školním řádu). Studenti i vyučující byli seznámeni s postupem v případě porušení příslušného zákazu. Školní řád jasně definuje zákaz a možný postih v případě distribuce a zneužívání návykových látek ne škole i na školních akcích.

Studenti, rodiče i pedagogové mají přístup k informacím a materiálům, které se týkají problematiky drog. (literatura, časopisy, videokazety, telefonní čísla, ...). Tyto materiály jsou k dispozici u metodika prevence a výchovného poradce. Prostřednictvím vedení školy, výchovného poradce a třídních učitelů probíhá komunikace s rodičovskou veřejností. Vyučující jsou pravidelně seznamováni na pedagogických radách s novými zkušenostmi a poznatky v oblasti protidrogové prevence. Stejně jako studenti, mají i pedagogičtí pracovníci možnost účastnit se besed pořádaných školou ve spolupráci s jinými organizacemi.(policie ČR...) Spolupráce s policií ČR je na velmi dobré úrovni jak v oblasti preventivní, tak i v oblasti řešení zjištěných přestupků.

Garantem preventivních aktivit je školní metodik prevence, který spolupracuje především s ředitelem školy, výchovným poradcem a třídními učiteli. Dále vyučující občanské nauky a ekologie začleňují do výuky prvky výchovy ke zdravému životnímu stylu a sociálního učení.

Každoročně v začátku školního roku realizujeme adaptační kurz pro první ročníky zaměřený na prevenci sociálně patologických jevů, což považujeme za velmi důležitou součást primární prevence.

Nově jsme v loňském roce zahájili spolupráci s psovody Policie ČR a dvakrát ročně umožňujeme výcvik služebních psů, specializujících se na hledání drog. Toto cvičení bude policii umožněno i letos v jednom podzimním a jednom jarním termínu.

3.

Minimální preventivní program

- a) hlavní směry působení
- b) prostředky minimálního preventivního programu
- c) úkoly pedagogických pracovníků
- d) postup školy v případě výskytu zneužívání návykových látek ve škole
- e) finanční zajištění
- f) seznam dostupné literatury, videa, CD, DVD

a) hlavní směry působení

- zvyšování odolnosti žáků vůči sociálně patologickým jevům obecně
- vytváření příjemného pracovního prostředí, zájem o problémy žáků, pomoc při jejich řešení
- snižování vlivů a rizik, které narušují zdravý vývoj
- v rámci výchovně vzdělávacího procesu směřovat studenty k utváření jejich pozitivního hodnotového systému
- seznámení s právními důsledky protizákonného jednání souvisejícího s návykovými látkami
- přispět k utváření dovedností jak čelit negativním vlivům okolí
- vést k umění vypořádat se se zklamáním a odmítnutím
- zdůraznit nebezpečí legálních drog
- seznámení s vlivem návykových látek na lidský organismus (pozitivní a negativní vliv léků)
- přispívat k pochopení významu vzdělání
- přispět k pochopení významu přátelství a pomoci druhým
- formovat umění posoudit možné dopady aktuálního rozhodnutí
- proč lidé berou drogy – hlavní příčiny negativního řešení problémů

b) prostředky minimálního preventivního programu

Nabídka volnočasových aktivit

Za velmi důležitou považujeme možnost trávit volný čas mládeže v prostředí kolektivu, kde je vyloučena možnost kontaktu s návykovou látkou a kde je vhodně formován hodnotový systém mladého člověka. Dále se zde rozvíjí charakterové vlastnosti, které pomáhají člověku překonávat různé životní překážky, jež mohou s drogou souviset.

Konkrétně usilujeme o nabídku sportovních, kulturních a vzdělávacích aktivit v rámci nepovinných předmětů a kroužků (konverzace v anglickém jazyce, sportovní hry, konstruktérský a modelářský kroužek...), které jsou realizovány v prostorách školy a personálně je zajišťují naši pedagogové a jeden externista.

Další jednorázovou aktivitou je adaptační kurz, kde se pomocí různých her a soutěží snažíme formovat osobnost mladého člověka. Součástí kurzu jsou také besedy s pedagogy a policií ČR na téma sociálně patologické jevy.

Působení v rámci vyučovaných předmětů

Problematika je zařazována do předmětů občanská nauka, dějepis a ekologie. Snahou pedagogů je rozvíjet komunikační dovednosti studentů, schopnost formovat a vyjádřit vlastní názor, řešit problémy. Dále prvky sociálního učení, řešení konfliktů, stresových situací a další. (občanská výchova a dějepis).

Součástí předmětu ekologie je výchova ke zdravému životnímu stylu.

Besedy

Svůj význam mají také besedy, které bude naše škola i nadále organizovat ve spolupráci s městskou policií, policií ČR a dalšími institucemi. Námětem jsou témata drogy, trestná činnost mládeže, šikana, extrémismus, sekty, bezpečné chování a další.

Spolupráce s rodičovskou veřejností a dalšími institucemi

Které se podílejí na protidrogové prevenci a řešení problémů souvisejících s návykovými látkami

- rodina (zákonní zástupci)
- PPP v Rakovníku
- Policie ČR v Rakovníku por. Němec, Veselý, Špirk
- Policie ČR – psovodi – výcvik služebních psů
- Středisko výchovné péče Příbram
- Středisko výchovné péče Slaný
- Středisko výchovné péče Kladno

Úkoly pedagogických pracovníků

Vedení školy

- koordinovat, pravidelně kontrolovat a vyhodnocovat preventivní činnost
- poskytovat vyučujícím i studentům odbornou pomoc a radu
- zajišťovat a zprostředkovávat potřebnou literaturu a propagační materiály
- koordinovat postup při zjištění výskytu sociálně nežádoucího jevu
- spolupracovat s rodiči a institucemi, které se podílejí na protidrogové prevenci
- v rámci možností usilovat o zajištění finančních prostředků určených na aktivity
- ve spolupráci s třídními učiteli, metodikem prevence a výchovným poradcem řešit přestupky proti Školnímu řádu, které souvisejí se sociálně nežádoucí jevy
- zajišťovat informace a doškolování všech pedagogických pracovníků
- vést evidenci základních právních předpisů a norem, metodických pokynů a dalších důležitých materiálů

Školní metodik prevence

- poskytovat vyučujícím i studentům odbornou pomoc a radu
- zajišťovat a zprostředkovávat potřebnou literaturu a propagační materiály
- koordinovat postup při zjištění výskytu soc. patolog. Jevu
- spolupracovat s vedením školy při plnění jeho úkolů
- účastnit se seminářů a školení s preventivní tematikou

Výchovný poradce

- spolupracovat zejména s rodiči (zákonnými zástupci) a pedagogicko-psychologickou poradnou při řešení problémů, které souvisejí se sociálně nežádoucí jevy
- účastnit se seminářů a školení s preventivní tematikou
- spolu s metodikem prevence působit jako styčný důstojník mezi studenty a učiteli

Všichni pedagogičtí pracovníci

- v rámci možností svého vyučovacího předmětu řešit problematiku alkoholu, cigaret a dalších návykových látek, šikanování atd.

- podílet se na řešení výše uvedených problémů s vedením školy a výchovným poradcem
- aktualizovat své poznatky a informace z oblasti drogových závislostí, návykových a psychotropních látek
- působit na žáky vlastním příkladem

Postup školy v případě výskytu užívání návykových látek ve škole

a) V případě podezření, že žák užívá návykové látky

- škola (VP, TU, ŠMP) provede diskrétní šetření, pohovor se studentem (doporučení rozhovoru s odborníkem, nabídnutí kontaktů a tef. čísel na příslušná zařízení – kontaktní centra, linky důvěry...)
- při potvrzeném důvodném podezření kontaktuje a uvědomí rodiče, popř. zákonné zástupce

b) V akutním případě, po průkazném zjištění užívání návykových látek ve škole, nebo v případě, že je žák prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) v době vyučování, v případě dealerství

- výchovný poradce uvědomí rodiče, kontaktuje zdravotnické zařízení
- uvědomí policii

Finanční zajištění

Materiálně jsou volnočasové aktivity zajištěny z části školu, z části finančními prostředky žáků. V případě nepovinných předmětů školou. Finanční odměna pro vyučující je poskytována školu.

Letní kurz byl financován z prostředků Protidrogové komise města Rakovníka, finančním příspěvkem studentů a z finančních prostředků školy.

Seznam dostupné literatury, videokazet, CD a DVD

Bolest šikanování, M. Kolář (portál)

Řekni drogám ne! (VZP)

Problémy s návykovými látkami ve školním prostředí

Prevence není nikdy dost! J. Bártová

Agresivita a šikana mezi dětmi. V. Holeček

Jak překonat problémy s alkoholem vlastními silami. K. Nešpor

Děti a jejich problémy- sborník studií

Video, CD, DVD

Řekni drogám ne! VZP

Requiem for dream – DVD(Z cyklu ČT 2)

Mechanický pomeranč

Zpackané životy

4. Minimální preventivní program zaměřený na problematiku šikany a kyberšikany

Tento oddíl je součástí minimálního preventivního programu pro naši školu. Reaguje na výskyt sociálně-patologického jevu, který se nazývá šikana. Metodicky vychází z pokynu MŠMT.

Materiál vymezuje úkoly školy v prevenci, metodiku řešení konkrétních případů, možná výchovná opatření a oblast spolupráce s rodičovskou veřejností a dalšími institucemi.

Aktivity školy v oblasti prevence šikanování

a) seznamování s problematikou a zajišťování informací

Žáci – v rámci občanské nauky a základů ekologie (součástí je výchova ke zdravému životnímu stylu) je kladen důraz na lidská práva a povinnosti, úctu k lidskému životu, toleranci, upozorňujeme na bezpečné užívání sociálních sítí – prostřednictvím vyučujících daných předmětů, výchovného poradce a metodika prevence.

Pedagogičtí pracovníci – vedení školy a metodik prevence zajišťují informace pro vyučující na pedagogických radách, studijní literaturu, dále nabídku vzdělávacích akcí s problematikou šikanování.

b) úkoly

Pedagogičtí pracovníci – v rámci vyučovacího procesu i mimo něj vést žáky k osvojení demokratických principů soužití ve společnosti, respektu k odlišnosti jednotlivce, jejich individualitě, respektování života jako nejvyšší hodnoty, úctě k morálním a právním normám, lidským a občanským svobodám

Metodik prevence – účastní se akreditovaných kurzů, zajišťuje informovanost pedagogů, podílí se na řešení konkrétních případů, úzce spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem a rodiči.

Výchovný poradce – spolupracuje s vedením školy a dalšími vyučujícími, rodiči a ostatními institucemi, je styčným pracovníkem pro žáky školy, poskytuje jim prvotní poradenské služby.

Metody řešení šikanování

1. strategie vyšetřování
rozhovor se zúčastněnými osobami
zajištění bezpečí obětem
nalezení svědků
rozhovor se svědky
rozhovor s agresory

2. Postup vyučujících a školy v případě konkrétního případu šikany

- a) zastavit násilí, přivolat další pedagogy a domluvit s nimi spolupráci při vyšetřování
- b) postarat se o oběť, poskytnout nutnou pomoc a ochranu (pocit bezpečí), v případě vážného zranění zajistit lékařskou péči a informovat rodiče
- c) informovat vedení školy, třídního učitele a výchovného poradce prostřednictvím vyslaného studenta – nenechat třídu bez dozoru
- d) zabránit domluvě na křivé skupinové výpovědi prostřednictvím dozoru ve třídě
- e) ohlásit záležitost policii ČR
- f) provést vlastní šetření a zjištěné údaje předat policii
- g) informovat rodiče

Výchovná opatření

Škola využije jednotlivých úrovní kázeňských opatření (napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, napomenutí mistra odborného výcviku, důtka mistra odborného výcviku, důtka ředitele školy, snížená známka z chování – viz školní řád) a možnosti přestupu do jiné školy. Rodičům obětí i agresorů doporučí odbornou péči. V závažných případech informuje policii ČR.